

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

**Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.**

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Unirea bisericilor românești.

Deunăzi întîlnindu-mă cu niște Italieni, niște simpli lucrători, și conversînd cu ei despre una-alta, mi-au relevat ce mare asemănare văd ei între limba lor și între a noastră românească: „Dar să ne spuî, Părinte, de unde vine, că deși d-voastră, Româniî sînteți ca și noi pogorîtorî dela Roma, și totuși nu sînteți toți de o lege cu noi, de legea catolică? Le spusei povestea, cum ne-au dezbinat Greciî, Bulgariî și Sîrbiî, dar fapt e, că frațiî noștri Italieniî nici astăzi nu se pot împăca cu gîndul, că noi Româniî să nu fim de o lege cu ei, după ce una și aceeași ne este originea, și una și aceeași biserica strămoșească.

Orcine trebuie să vadă, că dezbinarea noastră religioasă, chiar și din punct de vedere național, e cumva nenaturală.

Departa fie de noi gîndul de a pretinde, să ne reîntorcem la ritul latin, după ce am gustat frumuseța ritului nostru oriental, travestit din grecismul atît de străin nouă în limba națională românească, măcar de o sută de ori să fim fost noi Româniî în vremile străbune fii unei biserici de rit latin. Ritul slujbelor bisericesti nu vatămă unitatea bisericîi, după cum nu a vatămă-o nici în veacurile prime ale creștinismului.

Lucrul principal e unirea în credință și supunere, amăsurat intențiunilor lui Hristos.

Aceasta o dorim noi și o doresc toți ceice se țin adevărați creștini.

Dacă s'ar face o proclamare publică, de pildă în această foae, să se anunțe toți cei cari nu doresc unirea bisericilor române, sînt sigur că nu s'ar afla niciun preot ori mirean român, eare să zică că nu dorește unirea bisericilor române. Un asemenea plebiscit ar fi dovada cea mai eclatantă, că dezbinarea religioasă nu e nici naturală, deci nici prielnică. Și e păcat nu numai bisericesc, ci și național, a perzista în această dezbinare.

În timpul din urmă mulți și-au pus întrebarea, că oare ce deosebire este între cele două biserici, sau că ce piedeci ar fi în calea unirii bisericilor?

În timp ce un anonim într'un număr recent al „Revistei teologice“ din Sibii susține, că e *enormă* deosebirea de credință dintre biserica catolică și cea neunită, în același timp foaea „Progresul“ în articolul de fond din Nr. 41 din 1910 afirmă hotărît că *e de tot mică și neînsemnată deosebirea dintre cele două biserici*, ear noi, cu aprobarea patriarhului actual neunit al Constantinopolului Ioachim al III-lea și cu conglăsuirea unor mari teologi ai bisericîi, susținem, că dezbinarea bisericilor nu s'a născut

din pricinî dogmatice, și că prin urmare aceleași pricinî nu se pot invoca ca piedeci ale unirii bisericilor.

Am susținut totdeauna și susținem și acum, că nu este nicio piedecă dogmatică ori canonică în calea unirii bisericilor.

Aceste le voi arăta într'unul din numerîi viitori ai acestei preuite reviste, ca să se invedereze și mai bine, că oare cu cale e, ca în timp ce credința străbună a Româniilor e conglăsuitoare cu cea de astăzi, să stăm noi Româniî veacuri dearîndul dezbinăți?

Virgil Pop.

Meritosul nostru colaborator, preotul Virgil Pop, a pledat în mai multe rînduri pentru „Unirea bisericilor românești“, arătînd cum dezbinarea bisericîi noastre naționale pentru vremea de acum, în evoluția culturîi, se poate socoti ca fiind de prisos.

Îi publicăm articolul fără nicio știrbire. Am fost și vom fi totdeauna călăuziți de principiul de a îngădui tuturor colaboratorilor noștri să-și spună părerea pe față. Totul ce cerem, însă, e iscălitura. Eată dece începînd dela primul număr, toate articolele „Progresului“ sînt iscălite. Și, conform programului, în orce chestie culturală de interes obștesc, publicăm orce părere vină din orcare parte.

Redacțiunea.

FOILETON.

A apus...

E toamnă tîrzie. Și se pare că soarele n'ar voi s-o știe aceasta. Își împrăștie încă razele sale peste lumea amorțită. Ear aceste raze, fără vlagă, par niște sulii reci de aur. În mijlocul îmbrățișării lor numai tremură atîtea flori, ca odinioară; nu-și mai scaldă aripioarele miî și miî de fluturi șagalnici. Ci acum un cîntec sinistru stăpînește: duiosul foșnet al frunzelor moarte. Firicelele de erbă, îngălbenite, își mlădie plăpîndul lor paî, în semn de regret. Desgustat de această lume, fără flori și fără fluturi, soarele își strînge ultimele sale raze, dispare apoi, înroșindu-se foc de amăgirea acestei lumî nesimțitoare. Pe urma lui se ivesc culori domoale, gingașe îmbrăcînd bolta într'o haină mai tristă, potrivită lumîi de jos. Dar și aceste culori dispar. Ear din înălțimî, coboară un vâl cenușiu, imbrobodînd mereu casele albe. Pace pretutindenî...

În această liniște adîncă, învie o altă lume, o altă lume își cere intrare la poarta sufletului: lumea amintirilor. Și cum depănezî un tort subțirel, fără sîrșit, al toamnei. Altfel își făuria ea viitorul, altfel își închipuia ea viața. Ear acum în amurgul acesta de toamnă, susurul bietelor frunze e pentru Lina un cîntec: cîntecul vieții ei părăsite, povestea visurilor ei nimicite. Uitată de toți, de o întregă lume care o iubia odinioară. Dînsa, părăsită, căreia și gîndul îi era o poruncă cu drag împlinită, de o întregă ceată de tineri! Căci Lina, înainte cu douăzeci de ani, era o frumuseță slăvită. Și azi încă dovedesc aceasta ochii ei mari, negri, frumoși. Ear părul castăniu, e moale și azi ca mătasa, acoperindu-î capul ca niște ondulari. Însă aniî trecători, ce se strecoară arît de repede, au lăsat urme pe fața ei catifelată. Brezde micuțe, adînci sînt dovada anilor dispăruți. Privirea plină de viață, zîmbetul ei copilăresc, a dispărut; a devenit acum ștearsă, fără expresie. Doar acum, subț puvara amintirilor, mai licărește în ochii ei o schînteie tîrzie...

Douăzeci de ani de atunci. Își aducea bine aminte, astfel se înșirue fără preget și amintirile, una

după alta. Simți că te iau în stăpînirea lor, simți că te răpesc cu puterc. Icoane șterse, dureri uitate, dorinți din alte vremuri, și-se împrăștează. Ear tu le ascuți cu sufletul înfrîngurat, le simți din nou puterea de odinioară. Rînd pe rînd se perondează toate, le trăești aveau... Un oftat în-năbușit la urmă, tradează zădărnicia unei lumî nimicite, spulberate... Eată dece te doare foșnetul frunzelor îngălbenite; eată dece un ciripit tîrziu de vrăbțoare îți umple ochii de lacrimi... Zădărnicia lumîi reale, îți dezgroapă visuri de aceeași soartă... Cu privirea vagă, cu ochii cătînd în în nemărginire, stă la geamul rece domnișoara Lina. De nu i-ai vedea mișcarea nervoasă a degetelor ei lungi, subțiri, ai crede-o fără viață, ai ține-o de o arătare. Dar nu, Lina trăește, trăește momente grele: momentele amintirilor. Durerea ei e cu mult mai mare, decît durerea frunzelor îngălbenite, cari se desprind, cad la pămînt, strivite de vîntul rece.

Nu se uită așa ușor scurtele zile de fericire, căroră le urmează un lung șir de ani, trăiți în nemulțumire, neîmpăcare. Dînsa era frumuseța

Raglanuri, pardisiuri, ghețe, pentru bărbați, femei și copii, galoși, pălării, paltoane, geamantane

au ajuns, în mare depozit, la firma

Telefon Nr. 38.

IULIU WEISS în ORAVIȚA

Școalele de menaj din Franța.

De d-na Elena Dumitrescu.

În Franța în privința populației orașelor și a centrelor industriale, este loc a se înzestra fiecare școală, sau fiecare grupă de școale, cu mai puțin de 250 eleve, cu o clasă menajeră, care subțiriguirea unei maestre speciale, să dea învățământul practic al menajului elevelor cari vor fi atins vârsta de 13 ani.

În orașele și centrele mari industriale, cu o populație de peste 50.000 locuitori, se vor crea școli de menaj și școli profesionale, în scop de a da fetelor o educație gospodărească, teoretică și practică.

Liga învățământului se hotără cu dinadinsul să aducă la îndeplinire acest vast program și în momentul deschiderii Expoziției universale din 1900, prezintă cu mândrie rezultatul activității sale pe acest teren:

Consiliul municipal din Lyon votă în 1901 o sumă de 20.000 lei pentru organizarea metodică a învățământului menajer, și 7000 lei pentru funcționarea sa anuală.

Alte câteva comune înființară cursuri de bucătărie, călcatul, cîrpițal, croitul și cusutul rufelor, contabilitatea casnică și lecții referitoare la educația casnică a femeii.

La Epinal, programul cuprindea aerisirea și ținerea curată a casei, comptabilitatea menajului, spălatul, întreținerea hainilor, igiena, mergînd până la hrana copiilor mici. La Nancy biuroul de binefacere ia inițiativa înființării unei școale. La Caën, un comitet de doamne pline de rîvnă și însuflețite de un înalt simț patriotic, deschid la Hotel de Ville două cursuri de bucătărie, unul pentru fetele cu stare, cari doresc să se inițieze în arta culinară, și altul pentru fetele din școalele publice. În Eur-et-Loi inspectorul de Academie, d. Dauzat, descrie în chipul următor funcționarea cursurilor de bucătărie:

„O grupă de eleve, însărcinată să facă tîrguilele, se duce cu maestra la diferiți furnizori: măcelar, băcan, vînzător de legume etc. O a doua grupă curăță legumele și arangează masa. O a treia grupă aprinde focul și prepară bucată. În fine, o elevă este însărcinată cu ținerea socoțiilor. Cînd prînzul este gata, toată lumea se pune la masă, ear maestra găsește, încă în aceste agape familiale, prilejul de a da sfaturi asupra ținutei la masă, asupra tăiatului cărnii, asupra servirii la masă, etc. În fine se strînge masa, se spală vasele și se pun la locul lor toate lucrurile. Cîteva instituțioare conduc, după acest prînz, luat în comun, pe eleve la plimbare prin oraș.”

Uneori economia împinge școalele să se grupeze, în scop de a organiza un curs. Așa, la Paris, la școale din strada Ménilmontant, mai multe școale comunale din arondismentul XX trimit în toate Vinerile dela orele 4-7 după amiază cîteva din elevele lor, să urmeze cu rîndul cîte 6 lecții de bucătărie.

orașelului unde locuiau. Iubită și invidiată totodată. Iubită de tineri și invidiată de amicele ei! Iubirea și invidia se nemotiau aici. Lina era conștie de puterea frumuseții ei, dar nu s'a folosit de ea. Pe toți îi privia cu aceiași ochi frumoși. Tutoarea le spunea cîteo vorbă șagalnică, drăgalașă. Tinerii nu-i erau indiferenți, dar nici nu simția vreo simpatie mai adîncă, mai intimă, față de vre-unul dintre cei mulți. Unii ziceau, că e precaută; alții, mai răutăcioși, îi timbrau purtarea ei ca o îngîmfare, puțin înși ziceau: „Lina e fată cuminte”. Zilele treceau ear preocuparea oamenilor era tot purtarea Linei. Prin acest fapt Lina era zilnic la suprafață. Așa a durat aceasta vreo cîteva ani. Dînsa era mulțumită de soarta ei, îi plăcea rolul ce i-l deduse natura, înzestrîndu-o cu un exterior frumos, cu o înfățișare plăcută. Oare mulțumirea să fie identică cu fericirea? Nu! Lina încă o simția aceasta. Nu-i lipsia nimic, era răsfațata orașelului, purtată pe mină, dar fericită nu se simția nicicînd. Și așa, cînd o prindea amurgul, în singurătatea ei, o nizuință după un ceva necunoscut, nebănuit, o lua în stăpînire. Se cutremura apoi, slobozind un oftat din peptul ei fraged. Era însă tot veselă, zimbitoare... Și a venit el apoi... L-a văzut într'o zi de primăvară, cînd fragedele florii își desvăliau sfioase petalele lor gingașe, la sărutul razelor zglobii; cînd întreaga fire tremura de fiorul vieții întinerite. Simția că se pierde în fața lui, simția cum privirea lui pătrundea

La Lens, în Pas-de-Calais, d-na Demaylly, directoarea școalei Campan, asistată de ajutoarele sale, ia hotărîrea de a înființa o școală de menaj, care la început nu se sprijinia decît pe cotizațiile foastelor sale eleve. Înaintea faptului împlinit, consiliul municipal acordă o subvenție pentru cumpărarea materialului.

„Dela Noembre 1896, în școala aceasta începe să se facă în fiecare săptămînă, o lecție de cusut de 3 ore, unei clase de 40 eleve care posedă certificatul de absolvirea cursului primar, care eleve nu sînt ținute să urmeze această lecție mai mult de două ani. O a doua lecție, de aceeași durată, se face în fiecare săptămînă, asupra întrebunțării resturilor, facerea tizanelor, curățirea și frecarea obiectelor, spălatul și călcatul rufelor, fără prejudiciul orelor reglementare consacrate lecturii.”

Într'un raport prezentat consiliului municipal din Paris, d. inspector Dauzat arată că pelingă școalele comunale s'au înființat 25 cursuri complementare menajere. În 10 din aceste cursuri se învață bucătăria și călcatul rufelor, ear 15 școale posedă numai cursuri de bucătărie. Aceste cursuri de bucătărie nu cuprind numai prepararea și ferebrea alimentelor, ci și tîrguilele necesare prînzului a cărui listă este fixată mai dinainte prin meniul zilei. Două sau trei eleve, însoțite de maestra bucătăreasă și de o institutoare, merg cu rîndul să facă aceste tîrguile și sînt inițiate la ținerea isvodului de cheltueli.

Eată un meniu de vară și unul de eamnă, executate la aceste cursuri:

Meniu de vară :

Bulion cu tăiței sau fidea.
Resturi de carne tocată (chiftele).
Saladă.

Meniu de eamnă :

Supă cu cartofi.
Pește pe grătar sau prăjit.
Saladă.

Învățămîntul se face dela Octombrie până la Iunie, în două zile consecutive pe săptămînă, dela ora 8 dimineața până la amiază. Înșă de-oarece elevele nu iau parte decît rotativ și în serii de 8 - 10 eleve, cursul complet nu cuprinde decît 16 lecții de fiecare elevă.

În cele șase școale profesionale de fete din Paris, învățămîntul menajer nu funcționează deopotrivă, din cauza lipsei de instalație îndestulătoare. La școala din strada Poitou se fac numai lecții teoretice de economie domestică; la școala din strada Generon se învață bucătăria practică. Dincontra, la școalele din stradele Fondary, Boutet, Abbeville, Tombs-Isoire, există un învățămînt aproape complet, cuprinzînd atît cursuri teoretice de igienă, și economie domestică, cit și cursuri practice de bucătărie, menaj curățit și frecat, spălat cîrpiț și călcat rufe, toate dirijate de meastre. (V. Naț.)

în adîncul sufletului ei... Lina cea mindră, Lina cea precaută, era o jucărie... Ochii ei frumoși luciau numai pentru dînsul. Da, așa a fost... L-a iubit... se cutremură și acum de întelesul acestui fapt. Cîte vorbe frumoase nu i-a spus dînsul... și așa de bine le potrivea... Cîte șoapte, al căror înteles o ameția... îi cutremura sufletul ei credul. Viitorul îi părea o grădină, plină cu flori și de cîntece.

Dar fericirea ei, norocul ei, țesut un an de zile, s'a nimicit într'o singură clipă, s'a prăbușit ca un palat de mărgean, zidit pe nisip. El s'a dus, a părăsit orașelul fără veste, lăsînd pe Lina în noianul zbuciumului, al nefericirii...

Lina tot mai spera. Anii însă îi dovediseră credința ei deșartă. Ear în această seară de toamnă tîrzie, din nou își dezgroapă amintirile vieții. Un tainic glas îi cutremură ființa ei schimbată de vremi „dar dacă se reîntoarce...”

Soarele își strînge razele sale fără vlagă. Alunecă tot mai adînc pe boltă, voind parca să aprindă cu roșeața sa lumea aceasta plină de răutate. O clipită încă, dispere apoi în nemărginire. Lina stă încă la geam, și un oflat adînc îi scapă din sufletul ei îndurerat: „A apus... e toamnă...”

Două lacrimi, preling obrăjii ei ofiliți, alinînd visurile tîrzii, ale unui suflet stingler.

L. Roșculeț.

IGIENĂ.

Cauzele generale ale tuturor boalelor.

Dacă ne întrebăm, pentru ce mor la noi așa de mulți înainte de vreme, și pentru ce sînt atît de numeroși cei cari deși trăesc, dar sînt ca vai de ei: slabi, piperniciți și bolnăvicioși, așa că prin unele locuri abia se pot recruta 50 de înși dintr'o sută pentru armată? Cel dintăi răspuns ce se poate da, este: *neștiința*.

Din neștiință se căsătorește sifiliticul (cei cu sfireanți), fără să se fie vindecat de boala sa, și nenorocește astfel pe soția și pe copiii săi, dîndu-le boala.

Din neștiință sciupă ofticosul pe jos, înloc să scuibe în sciupătoare, sau, în lipsă, într'o cîrpă, care să se desinfecteze (curețe), punîndu-se în leșie clocotîndă... și scuipatul său uscat și prefăcut în pulbere molipsește lumea prin miile și milioanele de microbi - semînte de ofică - ce conține.

Din neștiință nu se îngrijesc copii mici așa cum trebuie, nu se declară chiar dela început boalele molipsitoare, și nu se deosebesc îndată cei bolnavi de cei sănătoși... și mor la noi copii cu nemiluita!

Din neștiință zace omul dela cîmp de friguri tocmai în vremea muucii, cînd să câștige și el un ban, ear copii se ofilesc și se umflă la burtă, de nu mai sînt oameni toată viața lor!... și doar ar trebui s'o știe toți, că frigidurile se vindecă cu chinină, luată timp de 8 zile, cîte 1 gram cu 6 ceasuri înainte de a începe frigidurile, ear pentru a se apăra să nu mai se îmbolnăviescă de friguri, atît cei cari au mai zăcut, cit și cei cari n'au zăcut, iau cîteun gram de chinină pe săptămînă, în lunile de vară cînd bîntue frigidurile. Copii - bine înțeles - iau mai puțin: cei de 10 ani doza pe jumătate, ear ceilalți mai mici, cîte 10 centigrame de an.

Din neștiință și din sărăcie, unită și cu beția, capătă omul pelagră - juvială - boală care duce până la nebunie, și moarte, prin urdinare sau chiar spînzurare!

Din neștiință și din bogăție - din prea multă îmbuibare în mîncări și în desfătări, fără mișcare - ajung cei mai mulți din oamenii cu stare artritici - gutoși, buboși, cu hemoroizi (trînji), cu boli de gît și de stomac, cu astmă (inecăciuni) și tuse, îngroșarea arterelor (vinelor cu sînge roșu), îngrășarea inimii și moarte năprasnică, cu stricarea creierului, cu boli de rărunchi și de ficat, cu peatră ori nisip la beșică și la ficat, și însfirșit cu fel de fel de boli nervoase.

Și tot din neștiință, vinovată, omul, deși cînd i-se strică gheata, aleargă la cismar, cînd i-se strică căruța, aleargă la ferar ori la rotar, cînd însă i-se strică cea mai minunată mașină, pe care numai Dumnezeu a putut s'o creeze - corpul omenesc - nu se duce la medic, care singur a învățat cum se drege această mașină, ci se crede destoinic de a și-o drege el singur, sau aleargă la babe și la tot felul de descîntece.

Așadar *neștiința*, care stă în fruntea tuturor cauzelor aducătoare de nenorociri, poate sta și în fruntea cauzelor aducătoare de boală, căci numai dacă știm dincotro vine răul, îl putem ocoli.

(Va urma).

Dr. D. Pășcanu.

ECONOMIE.

Avis.

„Albina” institut de credit și economii în Sibii, ne trimite spre publicare următoarele:

Aducem la cunoștință publică și a stimaților noștri bărbați de încredere și clienți, că cu ziua de 1-a Octombrie a. c. atît *Centrala*, cit și *Filialele au încetat a fi reprezentanțe generale* ale societății de asigurare „Donau” (Dunărea).

Aflăm de cuviință a da acest avis, fiindcă după informațiile ce avem, de numele institutului nostru s'a făcut uz, și după încetarea legăturilor dintre noi și „Dunărea”, în scopul acvirării de asigurări pe seama acesteia din urmă.

Direcțiunea.

Atragem luarea aminte și a publicului nostru din aceste părți a nu se lăsa să fie îmbătat cu apă rece, provocîndu-se agenții speculanți meru la „Albina” etc.

FELURIMI.

Cum a găsit împărăteasa Eugenia mormintul fiului ei? În ziarul „Revue“ publică Luc. Alfons Daudet un articol asupra exîmpărătesei Eugenia, cu scopul de a face dreptate persoanei așa mult înțelese și judecate greșit. De multeori s'a zis, între altele, că exîmpărăteasa e superstițioasă, dovedind, că nu e permis a face deducțiuni falze din acest fapt, deoarece acestei înalte persoane i-s'au întîmplat multe ce și pe alții i-ar fi putut seduce. Astfel de împrejurări extraordinare sînt și acelea între cari dînsa a găsit mormintul fiului ei, cari împrejurări au trebuit s'o impresioneze. În anul 1880 se hotărîse Eugenia să călătorească în țara depărtată unde murise prințul Lulu. Dela Capstadt a mers, cu o suită mare înspre nord și, după un drum lung și primejdios, sosi aproape de locul de luptă, în care a perit prințul. Înainte de a se apropia de mormînt, se ruga ea să i-se dea voie a se reculege, căci în starea ei nu poate birui durerea. Toată după-amiaza împărăteasa șezu înaintea cortului față fiindu-i acoperită cu minile vrînd să nu audă nici să nu vadă ce să petrece în jurul ei. Neliniștită zăcea împărăteasa în cort, deoarece luni de-a rândul nu putu dormi, decît numai după ce lua medicină alinătoare, și după ce gîndea. Mai mult însă nu putu tăcea, se se sculă încet, ieși înaintea cortului, se plimbă pe pajiștea verde sub un cer înstelat. Deodată, cînd era să se reîntoarcă, simți un miros ce-i plăcea foarte mult, deși îi aducea aminte momente dureroase. Erau verbenes ce le purta Lulu ca parfum. Stătu locului, apoi pași cu pași răpezi și capul ridicat spre locul de unde venia mirosul. Tot mai dese se făceau tufele, petrite mai greu de călcat, dar împărăteasa nu se lasă. Deodată, picioarele îi amorțiră, aci trebuia să fie florile. Mirosul trecu, Eugenia nu se mai putea ținea pe picioare, leșină. Oamenii din suită o caută și aflînd-o o aduseră la cort, în stare de inconștiență. A doua zi generalul englez, care însoția pe împărăteasa, o conduse la mormînt. După o cale lungă și obositoare însoțitorii statură. Împărăteasa îi rugă să nu-i spună nimic, că știa unde se află. Era același loc la care fusese noaptea trecută. Florile n'au mai înflorit.

Convocare.

P. T. membri ai despărțămîntului Oravița al „Reuniunii învățătorilor români dela școalele confesionale ortodoxe din dieceza Caransebeșului“ precum și toți cari se interesează de cauza învățămîntului, sunt invitați a lua parte la

adunarea,

ce se va ține **Mercuri în 23 Noembrie (6 Decembrie) 1911** în sala școlii conf. gr. or. din Oravița-rom., avînd următorul

PROGRAM:

1. La 9 ore a. m. chemarea Duhului Sfînt.
2. O prelegere din „Învățămîntul intuitiv“ la cl. II-a de inv. Simion Veverița.
3. Deschiderea adunării.
4. Constatarea membrilor prezenți.
5. Recenziune asupra prelegerii.
6. Citirea circularului comitetului central și distribuirea temelor.
7. „Desemnul modern“, dizertație de inv. Alexe Jianu.
8. Propuneri.
9. Reconstituirea biroului.
10. Inchiderea adunării.

Se atrage atențiunea membrilor ordinarî, că cei ce absentează fără motiv grav și serios vor fi arătați Ven. Conzistor diecezan.

După adunare va fi prînz comun în ospătaria Nedicî; domniî cari voesc a participa să se însinue din bună vreme inv. Carol Lazăr.

Oravița, la 12/25 Noembrie 1911.

Alexe Jianu,
prezident.

Simion Veverița,
secretar.

CRONICA.

Joî înainte de ameză s'au întrunit aici în Oravița preoții noștri din protopresbiteratul Oraviții și al Bocșei, alegîndu-și, cu 19 voturi contra 8, sub prezidiul veneratului protopop Alexandru P. Popovici deputat în congresul național bisericesc pe vrednicul protoereu Andrei Ghidiu din Caransebeș. Alegerea a decurs în ordine exemplară, făcînd, deosebit preoții cei tineri, cea mai bună impresie, atît în biserică, cît și la masa comună, prezintîndu-se în chip laudabil, atît ca interior, cît și ca exterior. Constatăm cu plăcere că nici lanțe de aur nu mai vedem deranjînd modestia reverențelor.

Tinerimea rom. din localitate arangează la 4 Decembrie c. o petrecere cu dans în folosul copiilor săraci.

La Biserica-albă a fost ales deputat preoțesc în congres preotul Sofrone Nedicî, harnicul administrator al tractului Bisericii-albe.

Duminecă s'a făcut în Lugoj sfințirea noului edificiu școlar, prin însuși P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Miron E. Cristea, rostind un discurs magistral, în care a pledat pentru ridicarea unei școli de fete superioare.

În conferința preoțescă de Simbăta 25. Nov. c., la care preoții din tractul Oraviții s'au prezintat în număr complet, preotul Gheorghe Popa din Greovaț a ținut o preareușită disertație „Despre cumînicarea și mărturisire“, ear pentru ancheta în chestia fondului preoțesc au fost delegați: preoții P. Bernaz (Secaș) și Gh. Popa (Greovaț).

Alegerea de protopresbiter al bisericii-albe se va ține irevocabil Marți la 12 c. n. sub conducerea P. O. D. prot. Traian Oprea din Verșeț.

Mîne, Duminecă, se fac în dieceza Caransebeșului alegerile deputaților mireni în congresul național-bisericesc.

Duminecă în 10 Decembrie 1911 la 2 ore după prînz se ține în Satul-nou adunarea cercuală a despărțămîntului Panciova al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, cu care ocaziune se va ține o disertație despre alcool și se va alege directorul despărțămîntului.

Moara nouă cu motor din Coștei s'a pus în mișcare la începutul acestei săptămîni.

Despărțămîntul Verșeț al Reuniunii învățătorilor români din Eparhia Caransebeșului și-a ținut adunarea sa de toamnă Duminecă la 13/26 Novembre a. c. în comuna Voivodinț. După serviciul divin, celebrat de preotul Ilie Dabici, învățătoarea Eufrozina Pincu a ținut o prelegere practică din lucrul de mîna despre „căputarea ciorapilor“, ear învăț. Mihai Simu o prelegere din limba maghiară, „földrajzi alapfogalmak szemléltetése“. Deșchizînd prezidentul Patrîchie Rămneanțu adunarea, printr'o cuvîntare foarte instructivă, a urmat citirea circularului dat de comitetul central, apoi recenzia membrului Ion Naia asupra operatului „Prima pășire a învățătorului în cariera sa“ de Ion Albai, pe baza căreia adunarea a decis că și introducerea învățătorului în postul nou să se facă cu solemnitatea covenită. Acest decis se va trimite și comitetului central ca să comunice dorința învățătorilor Venerabilului Conzistor. După ce învăț. P. Bizerea citește lucrarea sa despre „scăderile copiilor în casa părintească“, îndemnînd pe părinți să lucre mîna în mîna cu școala pentru a putea face din copii oameni de oamene, poporul care era prezent la adunare se retrage, ear învățătorii făcînd critica celor două prelegeri dinaintea adunării, le declară de reușite. Adunarea a fost bine cercetată. Au luat parte 17 învățători; 5 au absentat. În fruntea despărțămîntului s'au ales tot funcționarii cei vechi. E de observat, că acesta este primul despărțămînt care și-a ținut adunarea sa înainte de 1 Decembrie st. nou, conform dispozițiilor din circularul comitetului central.

Chorul „Hora“ din București a concertat la 25 curent în Belgradul Serbiei cu succes strălucit. Presa și întreagă populația capitalei sîrbești i-au făcut frumoase ovații.

Adv. Dr. Gheorghe Dragu (Teregova) și d-șoara Sidi Ursu (Curtici) fidanțați. Multe felicitări.

Conferența corpului didactic și comitetul parohial din Coștei au hotărît adaugerea clasei 7 și 8 la școala poporală de acolo, și anume: cu începerea anului școlar 1911/12 adaugerea clasei 7, ear cu începerea anului 1912/13 adaugerea clasei 8. Vestea despre această hotărîre a fost primită cu simpatii de poporul din comună. Toți școlarii cari au absolvat cu succes clasa 6 (afară de o fată), s'au înscris ca elevi ai clasei a 7-a. Eată cum știe prețui un popor cuminte binefacerile școlii. Nădăjduim că Ven. Conzistor diecezan nu va întîrzia cu aprobarea acestei hotărîri.

Primarticolul „Drapelului“ de Joî se începe cu cuvintele „Trăim într'o atmosferă otrăvită. Unde privești, cu groază vezi cum pe zi ce merge tot mai mult se înmulțesc transacțiile cu inmoralitatea...“ Trist, dar adevărat!

Groznică derailare de tren, earăși — la Palota în România, în noaptea de 13 Noembrie. Mort un frînar și mai mulți răniți.

Preuteasa Ecaterina Simu născ. Băleanu din Ocna-de-fer, a început din viață în etate de 21 ani. Odihniască în pace!

Luni seara a încetat din viață blajinul țaran din Coștei (lingă Verșeț) Nicolae Țara în etate de 64 ani, testînd bisericii suma de 200 cor. Exemplu vrednic de urmat.

Văd. inv. Maria Valușescu a murit, la Herkulesbad, în vîrstă de 70 ani.

Ministrul Khuen-Hédervary a promis deputațiunii din Pojon, că Pojonul va obține o universitate.

Citim în Neamul Romănesc, aceste înduioșoare cuvinte, adresate unui muncitor intelectual, atît de nesocotit între ai noștri de dincoaci: „L-am cunoscut pe Onae, la cursurile noastre de vară, unde a fost unul din cei mai bine primiți și cei mai regretați după placerea lor. Era un om de-o îngerească bunătate. Cu glas frumos cînta cîntecele lui bănățene și conducea măiestru chorurile. În fața lui albă, slabă, cu mustața bălaie, subțire, blînzii lui ochi, visători, pare că-i arătau apropiatul sfîrșit. Să-ți fie dulce odihna, frate Onae, căci prin toată cîntea, munca și iubirea ta, ai fost vrednic de răsplătiri pe cari nu le-ai avut în viață!“
N. Iorga.

La școala confesională din Coștei se vor continua și în anul acesta școlar, în fiecare Duminecă, ședințele literare începute anul trecut, ale elevilor din clasele superioare ale școlii poporale.

Joî a fost ales vicenotar comunal în Oravițamont. tînărul Al. Stoiacovici.

Keleti Értésítő vestește că în locul P. S-S. D. Episcop Dr. Vasile Hossu, numit episcop la Gherla, va fi numit canonicul Ion Boros.

Frații Wright din America fac în timpul mai nou încercări de a zbura cu aeroplane fără motor.

Intr'o noapte din săptămîna trecută, niște răufăcători au pus dinamită la casa văd. Maria Munteanu din localitate spărgîndu-i părilete.

În Spania 7 vagabunzi, crezînd în vrăjitorii, au omorît un copil și scoțîndu-i inima și sîngele din el, le-au dat unui bolnav, fiind de părere că se va însănătoșa. Au fost prinși și predați judecătoriei. Toți șapte, între ei și trei femei, au fost judecați la moarte.

BIBLIOGRAFIE.

Ramuri, Nr. 23: Volumul de poezii al d-lui Cincinat Pavelescu, de O. Făgețel. Nedumerire (poezie), de I. Soricu. Domnul cochetăriei, de Ion Dragu. Per amica silentia lunae (poezie), de Oreste. A. Popovici-Bănățeanu, de D. Tomescu. Cucoana Frosta, de Tib. Constantinescu. Somnul inimei (poezie), de Oreste. Cronică teatrală (Inșira-te Mărgărite), de Petroniu. Cronică. Bibliografii.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor-responsabil: Ilie Oravițanu.

Toffelul de inserțiuni și reclame se primesc spre publicare în **PROGRESUL** în cele mai avantajoase condițiuni cu prețuri moderate.

Reclama e sufletul comerțului. — Prin reclamă la progres!

Are leac boala de plumîni?

Eată o întrebare care preocupă pe toți cei chinuiți de astmă, de tuberculoză de plumîni și de gitlej, catar acut de plumîni, oftică, tusă rea, sau răgușeală necurmată și cari pîn' acum nu si-au dat de leac. Orcare asemenea bolnav capătă dela noi **absolut gratis** o carte cu icoane scrisă de Dr. Guttman medicul sanatorului Finsen, asupra chestiunii: **E lecuibilă boala de plumîni?** Și mai capătă pedesupra un pachet de probă cu teiuri dietetice excelente. Sute și mii de inși cari au folosit pîn'acum aceste ceaiuri bune de leac, îl ridică pînă la cer, împreună cu medicii practici cari au ordinar aceste teiuri împotriva tuberculozei (oftice), astmă, catar de gitlej și gîrgălod. Acestei trei nu e vr'un leac secret, se pregătește din plante Lieber fiind slobozite în comerț la ordin împărătesc. Prețul e atît de ieftin încît și cei mai săraci și-l pot comanda. Și ca să-l poată folosi orcare bolnav fără niciun risc, pentru încercare ne-am hotărît a trimite gratuit un pachet de teă și franco cartea germană „E cu leac boala de pept.“

Adresa: Puhlmann & Co Berlin, 928 Müggelstrasse 25.

10-2

Aviz!

Proprietarii acțiilor dela
banca „Plugarul“ s. p. a.
în Cacova

Nr. 1550—1564, 1565—1569, 1577—1578, 1579—80, 1581—83, 1584, 1585—1586, 1589, 1608—9, 1620—24, 1627, 1678—79, 1720—1721, 1722—23, 1739—40, 1763, 1782—83, 1800, 1801, 1829—48, 1849—50, 1870, 1911—12, 1976, 1977—80, 2201—5, 2206—2207, 2208, 2251, 2253, 2278—87, 2288—89, 2560—62, 2583—87, 2591—92, 2593—2595, 2626—27, 2636, 2673—76, 2679—80, 2761—62, 2763—64, 2783—93, 2822—25, 2831—34, 2835—39, 2847—56, 2857—61, 2966—74, 2989, 3005—9, 3012, 3041—42, 3051—52, 3087—88, 3096—98, 3100—6, 3164—73, 3304—73, 3374—79, 3380—3393, 3419, 3440—44, 3527—28, 3570—79, 3601—30, 3662—63, 3670—71, 3690—94, 3710—11, 2712, 3713, 3714, 3715, 3716, 3717, 3739—43, 3744—48, 3759—91, 3787, 3823—3827, 3918—3928, 3929—38, 3808—3817 sînt provocați prin aceasta a-și achita restanța, la dincontră se vor aplica dispozițiile §§. 153 și 169 din legea comercială.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosiască **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care de-părtează de pe față și de pe mini orceful de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuintate pîn'acum. Se capătă la: **Apoteca Sfintul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein). — Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroa. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți măi bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

La
Tipografia „Progresul“
în Oravița
se capătă
toffelul de tipărituri,
cu prețuri absolut solide.

Albert Jancsus

primind prăvălia lui
G. Ivaskovits din strada principală
„La mîța neagră“

își va da toată silința a menține numele bun al acestui magazin bogat asortat cu tot felul de articole moderne de manufactură, **casă solidă-creștină**, unde se capătă și bumbac, cîrpe, pînză și mătăsuri veritabile, cu **prețuri fixe**, absolut solide. — Serviciu culant. Comandele pentru cei din jurul Orăviții încă se efeptuesc cu promptitudine.

In „Farmacia bătrînă“ a lui

Max de Knoblauch,

nou renovată, și ajustată modern, serviciu x-7 prompt și culant.

Cine vrea marfă bună, să tîrgue în
băcănă

GHEORGHE BOGDANU

peste drum de biserica din Oravița-rom.

Banca de asigurare

„Transylvania“

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări încontra focului și încontra grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valorii asigurate: 105 milioane cor. — Despăgubiri plătite: 7 1/2 milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiunile la Direcțiune în Sibii, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în Arad, la Agentura cercuală din Oravița și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea.

AVIZ.

La **tîmplăria Iohan Formayer**
n Oravița

se pot comanda toffelul de mobile și lucrări pentru zidiri, cu prețuri absolut solide, fiindcă neavînd depozit, costîșitor, e în măsură a lucra măi ieftin decît orcare. Pofțiți și vă convingeți!

Aviz.

La **Administrația foii noastre** s'a alcătuit o societate pentru a juca la loterie cu peste 100 de lozuri, dintre cele măi bune,

cu 1—2 trageri în fiecare lună.

Membrii societății vor participa, îndată după plățirea celei dintăi rate, ear după achitarea tuturor 48 de rate lunare, cînd se dizolvă societatea, înafară de eventualul — și foarte probabilul — căștig ce se va împărți între participanți, fiecare membru va primi la mînă cîteun loz din fiecare soi cu care jucăm (foarte bune hîrtii de valoare) și lista tragerilor și pe măi departe — grătuit.

Ceice doresc a se alătura cu noi la acest joc de noroc, cu cele măi bune șanse, să binevoiască a ne aviza grabnic pe cîteo cartă poștală, spre a li-se comunica detaaliurile.